Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
L-sarja

2023/2528

14.11.2023

# NEUVOSTON PÄÄTÖS (EU) 2023/2528,

## annettu 9 päivänä lokakuuta 2023,

## jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 148 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ([1]),

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ([2]),

on kuullut alueiden komiteaa,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon ([3]),

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Jäsenvaltiot ja unioni pyrkivät kehittämään yhteensovitettua työllisyysstrategiaa ja erityisesti edistämään ammattitaitoisen, koulutetun ja mukautumiskykyisen työvoiman sekä tulevaisuuteen suuntautuvien ja talouden muutoksiin reagoivien työmarkkinoiden kehittymistä, jotta voidaan saavuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklassa määrätyt täystyöllisyyttä ja sosiaalista edistystä, tasapainoista kasvua, korkeatasoista ympäristönsuojelua ja ympäristön laadun parantamista koskevat tavoitteet. Jäsenvaltiot pitävät työllisyyden edistämistä yhteistä etua koskevana asiana ja sovittavat sitä koskevat toimensa neuvostossa yhteen niin, että ne ottavat huomioon työnantajien ja työntekijöiden velvollisuuksiin liittyvät kansalliset käytännöt.

(2) Unioni torjuu sosiaalista syrjäytymistä ja syrjintää sekä edistää yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta ja sosiaalista suojelua, naisten ja miesten tasa-arvoa, sukupolvien välistä yhteisvastuuta ja lapsen oikeuksien suojelua, joista määrätään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklassa. Unioni ottaa politiikkansa ja toimintansa määrittelyssä ja toteuttamisessa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 9 artiklassa säädetyn mukaisesti vaatimukset, jotka liittyvät korkean työllisyystason edistämiseen, riittävän sosiaalisen suojelun takaamiseen, köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumiseen, korkeatasoiseen koulutukseen ja ihmisten terveyden korkeatasoiseen suojeluun.

(3) Unioni on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaisesti kehittänyt ja pannut täytäntöön politiikan koordinointivälineitä talous- ja työllisyyspolitiikan alalla. Neuvoston päätöksen (EU) 2022/2296 ([4]) liitteessä vahvistetut jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat, jäljempänä ’suuntaviivat’, yhdessä neuvoston suosituksessa (EU) 2015/1184 ([5]) vahvistettujen jäsenvaltioiden ja unionin talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen kanssa ovat osa kyseisiä välineitä ja muodostavat yhdennetyt suuntaviivat. Yhdennettyjen suuntaviivojen tarkoituksena on ohjata jäsenvaltioita ja unionia politiikan täytäntöönpanossa niin, että otetaan huomioon jäsenvaltioiden keskinäinen riippuvuus. Tämän tuloksena saatavilla koordinoiduilla unionin ja kansallisilla politiikoilla ja uudistuksilla on tarkoitus muodostaa asianmukainen yleisesti kestävä talous-, työllisyys- ja sosiaalipolitiikan yhdistelmä, jolla olisi oltava myönteisiä heijastusvaikutuksia työmarkkinoihin ja yhteiskuntaan yleisesti, ja reagoida tehokkaasti keskipitkän ja pitkän aikavälin haasteisiin sekä sellaisten kriisien kuten covid-19-pandemian ja viime aikoina Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan ja elinkustannusten nousun vaikutuksiin.

([1]) Lausunto annettu 13. syyskuuta 2023 (ei vielä julkaistu EUVL:ssä).
([2]) Lausunto annettu 20. syyskuuta 2023 (ei vielä julkaistu EUVL:ssä).
([3]) Lausunto annettu 11. heinäkuuta 2023 (ei vielä julkaistu EUVL:ssä).
([4]) Neuvoston päätös (EU) 2022/2296, annettu 21 päivänä marraskuuta 2022, jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivoista (EUVL L 304, 24.11.2022, s. 67).
([5]) Neuvoston suositus (EU) 2015/1184, annettu 14 päivänä heinäkuuta 2015, jäsenvaltioiden ja Euroopan unionin talouspolitiikan laajoista suuntaviivoista (EUVL L 192, 18.7.2015, s. 27).

(4) Jotta voidaan tehostaa taloudellista ja sosiaalista edistystä, tukea vihreää ja digitaalista siirtymää, vahvistaa unionin teollisuuspohjaa ja saavuttaa unionissa osallistavat, kilpailukykyiset ja sopeutumiskykyiset työmarkkinat, jäsenvaltioiden olisi puututtava työvoimapulaan ja osaamisvajeeseen ja edistettävä laadukasta koulutusta, tulevaisuuteen suuntautuvaa ammatillista koulutusta, elinikäistä täydennys- ja uudelleenkoulutusta sekä tehokasta aktiivista työmarkkinapolitiikkaa ja parempia uramahdollisuuksia vahvistamalla koulutusjärjestelmän ja työmarkkinoiden välisiä yhteyksiä ja tunnustamalla epävirallisen ja arkioppimisen kautta hankitut taidot, tiedot ja osaaminen.

(5) Suuntaviivat ovat johdonmukaiset vakaus- ja kasvusopimuksen, voimassa olevan unionin lainsäädännön ja unionin eri aloitteiden kanssa, mukaan lukien neuvoston suositukset, jotka on annettu 14 päivänä kesäkuuta 2021 ([6]), 29 päivänä marraskuuta 2021 ([7]), 5 päivänä huhtikuuta 2022 ([8]), 16 päivänä kesäkuuta 2022 ([9]), 28 päivänä marraskuuta 2022 ([10]), 8 päivänä joulukuuta 2022 ([11]) ja 30 päivänä tammikuuta 2023 ([12]), sekä komission suositus (EU) 2021/402 ([13]), 26 päivänä helmikuuta 2021 annettu neuvoston päätöslauselma ([14]), komission tiedonannot ”Ihmisten hyväksi toimivan talouden rakentaminen: yhteisötalouden toimintasuunnitelma” ([15]), ”Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma 2021–2027” ([16]), ”Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva strategia 2021–2030” ([17]), ”Vammaisten henkilöiden työllisyyspaketti” ([18]), ”Eurooppalainen hoito- ja hoivastrategia” ([19]), ”Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle” ([20]), ”Työmarkkina-osapuolten vuoropuhelun vahvistaminen Euroopan unionissa” ([21]) ja ”Jäsenvaltioiden politiikkojen jakaumavaikutusten parempi arviointi” ([22]), Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökset (EU) 2021/2316 ([23]) ja (EU) 2023/936 ([24]) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivit (EU) 2022/2041 ([25]), (EU) 2022/2381 ([26]) ja (EU) 2023/970 ([27]).

([6]) Neuvoston suositus, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2021, eurooppalaisen lapsitakuun perustamisesta (EUVL L 223, 22.6.2021, s. 14).
([7]) Neuvoston suositus, annettu 29 päivänä marraskuuta 2021, monimuotoisen oppimisen menetelmistä laadukkaan ja osallistavan perus- ja toisen asteen koulutuksen edistämiseksi (EUVL C 504, 14.12.2021, s. 21).
([8]) Neuvoston suositus annettu 5 päivänä huhtikuuta 2022, siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluyhteistyön tukemiseksi (EUVL C 160, 13.4.2022, s. 1).
([9]) Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, eurooppalaisesta lähestymistavasta pieniin osaamiskokonaisuuksiin elinikäisen oppimisen ja työllistyvyyden tukemiseksi (EUVL C 243, 27.6.2022, s. 10), neuvoston suositus, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, henkilökohtaisista oppimistileistä (EUVL C 243, 27.6.2022, s. 26), neuvoston suositus, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen (EUVL C 243, 27.6.2022, s. 35) ja neuvoston suositus, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevasta oppimisesta (EUVL C 243, 27.6.2022, s. 1).
([10]) Neuvoston suositus, annettu 28 päivänä marraskuuta 2022, aiheesta ”Tie koulumenestykseen” ja koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseen tähtäävistä politiikoista 28. kesäkuuta 2011 annetun neuvoston suosituksen korvaaminen (EUVL C 469, 9.12.2022, s. 1).
([11]) Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä joulukuuta 2022, kohtuuhintaisen ja laadukkaan pitkäaikaishoidon saatavuudesta (EUVL C 476, 15.12.2022, s. 1) ja neuvoston suositus, annettu 8 päivänä joulukuuta 2022, varhaiskasvatuksesta – vuoteen 2030 ulottuvat Barcelonan tavoitteet (EUVL C 484, 20.12.2022, s. 1).
([12]) Neuvoston suositus, annettu 30 päivänä tammikuuta 2023, riittävästä vähimmäistoimeentulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi (EUVL C 41, 3.2.2023, s. 1).
([13]) Komission suositus (EU) 2021/402, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2021, tehokkaasta työllisyyden aktiivituesta covid-19-kriisin jälkeen (EASE-järjestelmä) (EUVL L 80, 8.3.2021, s. 1).
([14]) Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) (EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1).
([15]) COM(2021) 778 final.
([16]) COM(2020) 624 final.
([17]) COM(2021) 101 final.
([18]) Työllisyyspaketti vammaisten henkilöiden työmarkkinatulosten parantamiseksi – Työllisyys, sosiaaliasiat ja osallisuus – Euroopan komissio (europa.eu)
([19]) COM(2022) 440 final.
([20]) COM(2023) 62 final.
([21]) COM(2023) 38 ja 40 final.
([22]) COM(2022) 494 final.
([23]) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2021/2316, annettu 22 päivänä joulukuuta 2021, Euroopan nuorison teemavuodesta (2022) (EUVL L 462, 28.12.2021, s. 1).
([24]) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (EU) 2023/936, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, Euroopan osaamisen teemavuodesta (EUVL L 125, 11.5.2023, s. 1).
([25]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2041, annettu 19 päivänä lokakuuta 2022, riittävistä vähimmäispalkoista Euroopan unionissa (EUVL L 275, 25.10.2022, s. 33).
([26]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2381, annettu 23 päivänä marraskuuta 2022, pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä (EUVL L 315, 7.12.2022, s. 44).
([27]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/970, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla (EUVL L 132, 17.5.2023, s. 21).

(6) Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso yhdistää eri välineet talous- ja työllisyyspolitiikan yhdennetyn monenvälisen koordinoinnin ja valvonnan kehykseen unionin sisällä. Talouspolitiikan eurooppalaisella ohjausjaksolla pyritään ympäristökestävyyteen, tuottavuuteen, oikeudenmukaisuuteen ja makrotalouden vakauteen, mutta samalla siihen sisältyvät Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja sen seurantavälineen, sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun, periaatteet ja sillä mahdollistetaan vahva sitoutuminen toimintaan työmarkkina-osapuolten, kansalaisyhteiskunnan ja muiden sidosryhmien kanssa. Sillä tuetaan myös kestävän kehityksen tavoitteiden toteuttamista. Unionin ja jäsenvaltioiden talous- ja työllisyyspolitiikkojen olisi oltava tiiviissä yhteydessä unionin oikeudenmukaiseen siirtymiseen ilmastoneutraaliin, ympäristökestävään ja digitaaliseen talouteen, sillä olisi parannettava kilpailukykyä, varmistettava asianmukaiset työolosuhteet, edistettävä innovointia, sosiaalista oikeudenmukaisuutta, yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja ylöspäin tapahtuvaa sosioekonomista lähentymistä sekä torjuttava eriarvoisuutta ja alueellisia eroja.

(7) Ilmastonmuutos ja muut ympäristöön liittyvät haasteet, tarve varmistaa oikeudenmukainen vihreä siirtymä, siirtyminen kohti energiaomavaraisuutta, nettonollateollisuuden parempi kilpailukyky ja tarve varmistaa Euroopan avoin strateginen riippumattomuus sekä digitalisaation, tekoälyn ja alustatalouden kehittyminen, etätyön lisääntyminen ja väestörakenteen muutos muuttavat perusteellisesti unionin talouksia ja yhteiskuntia. Unionin ja sen jäsenvaltioiden on toimittava yhdessä, jotta tällaiseen rakenteelliseen kehitykseen voidaan puuttua tehokkaasti ja ennakoivasti ja jotta nykyisiä järjestelmiä ja niihin liittyvää politiikkaa voidaan mukauttaa tarpeen mukaan niin, että otetaan huomioon jäsenvaltioiden talouksien ja työmarkkinoiden tiivis keskinäinen riippuvuus. Tämä edellyttää sitä, että niin unionin kuin jäsenvaltioidenkin tasolla toteutetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja talouden ohjausjärjestelmää koskevien unionin säännösten mukaisesti koordinoituja, kunnianhimoisia ja tehokkaita politiikkatoimia, tunnustaen työmarkkinaosapuolten rooli sekä ottaen huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari. Tällaisten politiikkatoimien olisi katettava kestävien investointien edistäminen ja entistä vahvempi sitoutuminen asianmukaisesti jaksotettuihin uudistuksiin, joilla vahvistetaan kestävää ja osallistavaa talouskasvua, laadukkaiden työpaikkojen luomista, tuottavuutta, asianmukaisia työolosuhteita, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta, ylöspäin suuntautuvaa sosioekonomista lähentymistä, sietokykyä ja vastuullisen finanssipolitiikan harjoittamista.

Kuten vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevasta oppimisesta 16 päivänä kesäkuuta 2022 annetussa neuvoston suosituksessa osoitetaan, kyseisten politiikkojen täytäntöönpanoa voidaan tukea sisällyttämällä koulutusulottuvuus järjestelmällisesti muihin vihreään siirtymään ja kestävään kehitykseen liittyviin politiikkoihin, ottaen huomioon elinikäinen näkökulma. Tukea olisi annettava nykyisistä unionin rahoitusohjelmista, erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/241 ([28]) perustetusta elpymis- ja palautumistukivälineestä ja koheesiopolitiikan rahastoista, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1057 ([29]) perustettu Euroopan sosiaalirahasto plus ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1058 ([30]) hallinnoitu Euroopan aluekehitysrahasto, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/1056 ([31]) perustetusta oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta. Politiikkatoimissa olisi yhdistettävä tarjonta- ja kysyntäpuolten toimenpiteitä ja otettava samalla huomioon tällaisten toimenpiteiden vaikutukset talouteen, ympäristöön, työllisyyteen ja yhteiskuntaan.

(8) Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa, josta Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio antoivat marraskuussa 2017 julistuksen ([32]), esitetään 20 periaatetta ja oikeutta, joilla tuetaan moitteettomasti toimivia ja oikeudenmukaisia työmarkkinoita ja hyvinvointijärjestelmiä; ne on järjestetty kolmeen luokkaan: yhtäläiset mahdollisuudet ja pääsy työmarkkinoille, oikeudenmukaiset työolot sekä sosiaalinen suojelu ja sosiaalinen osallisuus. Kyseiset periaatteet ja oikeudet ohjaavat unionia strategisesti, ja niillä varmistetaan, että ilmastoneutraaliuteen, ympäristökestävyyteen, digitalisaatioon sekä väestörakenteen muutoksen vaikutuksiin liittyvät siirtymät ovat sosiaalisesti reiluja ja oikeudenmukaisia ja turvaavat alueellisen yhteenkuuluvuuden. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari ja siihen

([28]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

([29]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1057, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan sosiaalirahasto plussan (ESR+) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1296/2013 kumoamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 21).

([30]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1058, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 60).

([31]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1056, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, oikeudenmukaisen siirtymän rahaston perustamisesta (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 1).

([32]) Toimielinten välinen julistus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista (EUVL C 428, 13.12.2017, s. 10).

liittyvä sosiaali-indikaattoreiden tulostaulu muodostavat viitekehyksen, jolla seurataan jäsenvaltioiden työllisyys- ja sosiaalipolitiikan toimivuutta, edistetään uudistuksia ja investointeja kansallisella tasolla, aluetasolla ja paikallistasolla sekä sovitetaan yhteen sosiaaliset ja markkinanäkökohdat tämän päivän modernissa taloudessa, mihin sisältyy myös yhteisötalouden edistäminen. Komissio esitti 4 päivänä maaliskuuta 2021 Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa koskevan toimintasuunnitelman, jäljempänä 'toimintasuunnitelma', joka sisältää kunnianhimoisia mutta realistisia työllisyyden lisäämistä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevia unionin yleistavoitteita ja niitä täydentäviä alatavoitteita vuodeksi 2030, sekä tarkistetun sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun.

(9) Valtion- tai hallitusten päämiehet totesivat 8 päivänä toukokuuta 2021 Portossa järjestetyssä sosiaalialan huippukokouksessa, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpano vahvistaa unionin pyrkimyksiä kohti digitaalista, vihreää ja oikeudenmukaista siirtymää ja edistää ylöspäin tapahtuvan sosiaalisen ja taloudellisen lähentymisen toteutumista ja väestörakenteellisiin haasteisiin vastaamista. He korostivat, että sosiaalinen ulottuvuus, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu ja työmarkkinaosapuolten aktiivinen osallistuminen kuuluvat erittäin kilpailukykyisen sosiaalisen markkinatalouden keskiöön ja suhtautuivat myönteisesti unionin uusiin yleistavoitteisiin. He vahvistivat määrätietoisen pyrkimyksensä, sellaisena kuin se on vahvistettu Eurooppa-neuvoston strategisella ohjelmalla 2019–2024, edelleen syventää Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanoa unionin tasolla ja kansallisella tasolla ottaen asianmukaisesti huomioon kunkin tahon toimivaltuudet sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet. Lopuksi he korostivat, että on tärkeää seurata tiiviisti, myös korkeimmalla tasolla, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja vuotta 2030 koskevien unionin yleistavoitteiden täytäntöönpanon edistymistä.

(10) Porton sosiaalialan huippukokouksessa 8 toukokuuta 2021 kokoontuneet valtion- tai hallitusten päämiehet ja kesäkuussa 2021 kokoontunut Eurooppa-neuvosto olivat tyytyväisiä vuodeksi 2030 asetettuihin unionin yleistavoitteisiin, jotka koskevat työllisyyttä (vähintään 78 prosenttia 20–64-vuotiaista on työelämässä), taitoja (vähintään 60 prosenttia kaikista aikuisista osallistuu koulutukseen vuosittain) ja köyhyyden vähentämistä (köyhyys- tai syrjäytymisvaarassa tulisi olla ainakin 15 miljoonaa ihmistä vähemmän, mihin sisältyy viisi miljoonaa lasta) ja joiden avulla voidaan yhdessä sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun kanssa seurata edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanossa osana politiikan koordinointikehystä talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä. Lisäksi Porton sosiaalialan huippukokouksessa kehotettiin jäsenvaltioita asettamaan kunnianhimoisia kansallisia tavoitteita, joilla kunkin maan lähtötilanne huomioon ottaen edistetään riittävästi vuodeksi 2030 asetettujen unionin yleistavoitteiden saavuttamista. Jäsenvaltiot esittivät kansalliset tavoitteensa komission pyynnöstä syyskuun 2021 ja kesäkuun 2022 välisenä aikana. Ministerit korostivat kesäkuussa 2022 työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asioiden neuvostossa, jäljempänä 'TSTK-neuvosto', että on tärkeää seurata tiiviisti edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin ja vuotta 2030 koskevien unionin yleistavoitteiden täytäntöönpanossa. Tätä taustaa vasten kyseiset kansalliset tavoitteet sisältyvät nyt vuoden 2023 yhteiseen työllisyysraporttiin, ja ne sisällytetään tiiviimmin talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson seurantavälineisiin. Lisäksi TSTK-neuvoston neuvoa-antavat elimet ovat viimeistelleet keskeiset viestit käytettäväksi perustana kesäkuussa 2023 TSTK-neuvostossa ohjausjaksoon liittyvissä keskusteluissa, jotka koskevat mahdollista kehystä ylöspäin tapahtuvan sosiaalisen lähentymisen riskien arvioinnin ja seurannan vahvistamiseksi unionissa.

(11) Venäjän hyökättyä Ukrainaan Eurooppa-neuvosto tuomitsi 24 päivänä helmikuuta 2022 antamissaan päätelmissä Venäjän toimet, joilla pyritään heikentämään turvallisuutta ja vakautta Euroopassa ja koko maailmassa, ja ilmaisi solidaarisuutensa Ukrainan kansaa kohtaan korostaen, että Venäjä rikkoo kansainvälistä oikeutta ja Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan periaatteita. Nykyisessä tilanteessa neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2022/382 ([33]) myönnetty tilapäinen suojelu tarjoaa unionin maissa nopeaa ja tehokasta apua siirtymään joutuneille ihmisille, jotka ovat paenneet Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan vuoksi, ja antaa tällaisille ihmisille mahdollisuuden nauttia kaikkialla unionissa vähimmäisoikeuksista, jotka tarjoavat riittävän suojelun tason. Osallistumalla unionin työmarkkinoille Ukrainasta siirtymään joutuneet henkilöt voivat osaltaan vahvistaa unionin taloutta ja auttaa tukemaan omaa maataan ja kansalaisiaan. Hankitut kokemukset ja taidot voivat tulevaisuudessa edistää Ukrainan jälleenrakentamista. Tilapäinen suojelu antaa ilman huoltajaa saapuville lapsille ja teini-ikäisille oikeuden lailliseen holhoukseen sekä mahdollisuuden lapsuusiän hoivaan ja koulutukseen. Jäsenvaltioiden olisi otettava työmarkkinaosapuolet mukaan sellaisten politiikkatoimien suunnitteluun, täytäntöönpanoon ja arviointiin, joilla pyritään vastaamaan Venäjän Ukrainaan kohdistamasta hyökkäyssodasta aiheutuviin työllisyys- ja osaamishaasteisiin, ammattipätevyyden tunnustaminen mukaan lukien. Työmarkkinaosapuolilla on keskeinen rooli kyseisen sodan vaikutusten lieventämisessä työllisyyden ja tuotannon säilymisen kannalta.

([33]) Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2022/382, annettu 4 päivänä maaliskuuta 2022, Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden joukoittaisen maahantulon tilanteen toteamisesta direktiivin 2001/55/EY 5 artiklan nojalla ja sen seurauksena tilapäisen suojelun antamisesta (EUVL L 71, 4.3.2022, s. 1).

(12) Työmarkkinoiden, myös kansallisten palkanmuodostusmekanismien, uudistuksissa olisi kunnioitettava työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun kansallisia käytäntöjä ja työmarkkinaosapuolten autonomiaa, kun tavoitellaan oikeudenmukaisia palkkoja, jotka mahdollistavat kohtuullisen elintason, kestävän kasvun ja ylöspäin tapahtuvan sosioekonomisen lähentymisen. Tällaisten uudistusten olisi mahdollistettava laaja pohdinta sosioekonomisista tekijöistä, muun muassa kestävyyteen, kilpailukykyyn, innovointiin, laadukkaiden työpaikkojen luomiseen, työoloihin, työssäkäyvien köyhyyteen, koulutukseen ja osaamiseen, kansanterveyteen, sosiaaliseen suojeluun ja osallisuuteen sekä reaalituloihin liittyvistä parannuksista. Näiltä osin elpymis- ja palautumistukiväline ja muut unionin rahastot tukevat jäsenvaltioita unionin painopisteiden mukaisten uudistusten ja investointien toteuttamisessa tehden unionin talouksista ja yhteiskunnista kestävämpiä ja selviytymiskykyisempiä ja valmiimpia vihreään ja digitaaliseen siirtymään covid-19-pandemian jälkeisessä muuttuvassa ympäristössä. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on entisestään pahentanut olemassa olevia sosioekonomisia haasteita. Jäsenvaltioiden ja unionin olisi jatkossakin varmistettava, että sosiaalisia sekä työllisyys- ja talousvaikutuksia lievennetään ja että siirtymät ovat sosiaalisesti tasapuolisia ja oikeudenmukaisia, kun otetaan huomioon myösse, että lisääntynyt avoin strateginen riippumattomuus ja vihreän siirtymän nopeutuminen auttavat vähentämään riippuvuutta energian ja muiden strategisten tuotteiden ja teknologioiden tuonnista etenkin Venäjältä. On olennaista vahvistaa kriisinsietokykyä ja pyrkiä osallistavaan ja selviytymiskykyiseen yhteiskuntaan, jossa ihmisiä suojellaan ja jossa he pystyvät ennakoimaan ja hallitsemaan muutosta ja osallistumaan aktiivisesti yhteiskunnalliseen ja taloudelliseen toimintaan.

Kun otetaan erityisesti huomioon vihreä ja digitaalinen muutos, työmarkkinasiirtymien tueksi tarvitaan johdonmukaista aktiivista työmarkkinapolitiikkaa, johon sisältyy tilapäisiä ja kohdennettuja työhönotto- ja siirtymäkannustimia, osaamispolitiikkaa, mukaan lukien vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskeva oppiminen, sekä kohdennettuja, tehokkaita ja mukautumiskykyisiä työvoimapalveluja, kuten muun muassa komission suosituksessa (EU) 2021/402 ja oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen 16 päivänä kesäkuuta 2022 annetussa neuvoston suosituksessa korostetaan. Työntekijöiden asianmukaiset työolot, mukaan lukien työterveys ja -turvallisuus, sekä fyysinen ja henkinen terveys olisi varmistettava.

(13) Kaiken muotoista syrjintää olisi torjuttava, sukupuolten tasa-arvo varmistettava ja nuorisotyöllisyyttä tuettava. Kaikille olisi taattava yhtäläiset mahdollisuudet ja köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä, etenkin lasten, vammaisten henkilöiden ja romanien osalta, olisi vähennettävä erityisesti varmistamalla työmarkkinoiden ja riittävien ja osallistavien sosiaalisen suojelun järjestelmien tehokas toiminta 8 päivänä marraskuuta 2019 annetun neuvoston suosituksen ja riittävästä vähimmäistoimeentulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi 30 päivänä tammikuuta 2023 annetun neuvoston suosituksen ([34]) mukaisesti ja poistamalla tekijöitä, jotka estävät osallistumista osallistavaan ja tulevaisuuteen suuntautuvaan koulutukseen, elinikäiseen oppimiseen ja työmarkkinoille, myös investoimalla varhaiskasvatukseen ja päivähoitoon eurooppalaisen lapsitakuun ja neuvoston suosituksen ”Varhaiskasvatus – vuoteen 2030 ulottuvat Barcelonan tavoitteet” mukaisesti sekä investoimalla digitaalisiin ja vihreisiin taitoihin digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman ja vihreää siirtymää ja kestävää kehitystä koskevasta oppimisesta annetun neuvoston suosituksen ja neuvoston suosituksen ”Tie koulumenestykseen” mukaisesti. Kohtuuhintaisen ja laadukkaan pitkäaikaishoidon oikea-aikainen ja tasavertainen saatavuus kohtuuhintaisen ja laadukkaan pitkäaikaishoidon saatavuudesta annetun neuvoston suosituksen mukaisesti sekä terveydenhuoltopalvelujen, mukaan lukien ennaltaehkäisy ja terveydenhuollon edistäminen, saatavuus ovat erityisen tärkeitä, kun otetaan erityisesti huomioon mahdolliset tulevat terveysriskit ja yhteiskuntien ikääntyminen.

Vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia edistää talouskasvua ja sosiaalista kehitystä olisi hyödynnettävä paremmin vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan strategian ([35]) mukaisesti; kyseisessä strategiassa kehotettiin jäsenvaltioita asettamaan työllisyys- ja aikuiskoulutustavoitteita vammaisille henkilöille. Uudet teknologiat ja kehittyvät työpaikat kaikkialla unionissa mahdollistavat joustavamman työn organisoinnin sekä paremman tuottavuuden ja työ- ja yksityiselämän tasapainon ja edistävät samalla unionin vihreitä sitoumuksia. Samalla kyseiset kehityskulut tuovat työmarkkinoille uusia haasteita, jotka vaikuttavat työoloihin, työterveyteen ja -turvallisuuteen sekä työntekijöiden sosiaalisen suojelun saatavuuteen. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että työn organisoinnin uudet muodot johtavat laadukkaisiin työpaikkoihin ja terveisiin työympäristöihin, säilyttävät vakiintuneet työntekijöiden oikeudet ja sosiaaliset oikeudet ja vahvistavat Euroopan sosiaalista mallia.

([34]) Neuvoston suositus, annettu 30 päivänä tammikuuta 2023, riittävästä vähimmäistoimeentulosta aktiivisen osallisuuden varmistamiseksi (EUVL C 41, 3.2.2023, s. 1).

([35]) COM(2021) 101 final.

(14) Yhdennettyjen suuntaviivojen olisi toimittava perustana maakohtaisille suosituksille, joita neuvosto voi antaa jäsenvaltioille. Jäsenvaltioiden on hyödynnettävä täysimääräisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2020/2221 ([36]) vahvistettuja REACT-EU-välineen määrärahojaan; kyseisellä asetuksella vahvistetaan vuosien 2014–2020 koheesiopolitiikan rahastoja ja vähävaraisimmille suunnattua eurooppalaista rahastoa (FEAD) vuoteen 2023 saakka. Ukrainan tämänhetkisen kriisin vuoksi asetusta (EU) 2020/2221 on täydennetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2022/562 ([37]) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/1060 ([38]) tehdyllä lisämuutoksella, joka koskee REACT-EU-välineen ennakkomaksujen korottamista ja uutta yksikkökustannusta, joilla nopeutetaan Ukrainasta lähtevien ja unioniin tulevien ihmisten integroitumista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/613 ([39]) säädetyn mukaisesti.

Jäsenvaltioiden olisi lisäksi ohjelmakaudella 2021–2027 hyödynnettävä täysimääräisesti Euroopan sosiaalirahasto plussaa, Euroopan aluekehitysrahastoa, elpymis- ja palautumistukivälinettä ja muita unionin rahastoja, mukaan lukien oikeudenmukaisen siirtymän rahasto ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/523 ([40]) perustettu InvestEU-rahasto, edistääkseen laadukasta työllisyyttä ja sosiaalisia investointeja, torjuakseen köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä sekä syrjintää, varmistaakseen esteettömyyden ja osallisuuden sekä tukeakseen työvoiman täydennys- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksia, elinikäistä oppimista sekä kaikille suunnattua korkealaatuista koulutusta, johon sisältyy digitaalinen lukutaito ja digitaalinen osaaminen, jotka mahdollistavat kansalaisten voimaannuttamisen digitaalisen ja vihreän talouden edellyttämin taidoin ja pätevyyksin. Jäsenvaltioiden on myös täysimääräisesti hyödynnettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/691 ([41]) perustettua Euroopan globalisaatiorahastoa työttömiksi jääneille työntekijöille sellaisten työntekijöiden tukemiseksi, jotka on irtisanottu merkittävien rakenteellisten muutosten, kuten covid-19-pandemian, maailmanlaajuisesta kehityksestä johtuvien sosioekonomisten muutosten sekä teknologisten ja ympäristöön liittyvien muutosten seurauksena. Vaikka yhdennetyt suuntaviivat on osoitettu jäsenvaltioille ja unionille, ne olisi pantava täytäntöön yhdessä kaikkien kansallisten, alueellisten ja paikallisten viranomaisten kanssa siten, että tehdään tiivistä yhteistyötä parlamenttien, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa.

(15) Työllisyyskomitean ja sosiaalisen suojelun komitean on perussopimuksessa määritettyjen toimeksiantojensa mukaisesti seurattava, miten asiaankuuluvat politiikat pannaan täytäntöön suuntaviivojen valossa. Kyseisten komiteoiden ja muiden talous- ja sosiaalipolitiikkojen koordinointiin osallistuvien neuvoston valmisteluelinten on tehtävä tiivistä yhteistyötä. Poliittista vuoropuhelua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välillä olisi pidettävä yllä erityisesti jäsenvaltioiden suuntaviivoista.

(16) Sosiaalisen suojelun komiteaa on kuultu,

([36]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/2221, annettu 23 päivänä joulukuuta 2020, asetuksen (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta lisämäärärahojen ja toteuttamisjärjestelyjen osalta tuen antamiseksi covid-19-pandemian ja sen sosiaalisten seurausten aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen edistämiseen sekä talouden vihreän, digitaalisen ja palautumiskykyä tukevan elpymisen pohjustamiseen (REACT-EU-väline) (EUVL L 437, 28.12.2020, s. 30).

([37]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/562, annettu 6 päivänä huhtikuuta 2022, asetusten (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 223/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse koheesiopoliittisesta tukitoimesta Euroopan pakolaisten auttamiseksi (CARE) (EUVL L 109, 8.4.2022, s. 1).

([38]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä ja varainhoitosäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista varainhoitosäännöistä (EUVL L 231, 30.6.2021, s. 159).

([39]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/613, annettu 12 päivänä huhtikuuta 2022, asetusten (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 223/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse REACT-EU-määrärahoista myönnettävien ennakkomaksujen korottamisesta ja yksikkökustannuksen vahvistamisesta (EUVL L 115, 13.4.2022, s. 38).

([40]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

([41]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/691, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, Euroopan globalisaatiorahastosta (EGR) työttömiksi jääneille työntekijöille ja asetuksen (EU) N:o 1309/2013 kumoamisesta (EUVL L 153, 3.5.2021, s. 48).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

Päätöksen (EU) 2022/2296 liitteessä vahvistetut jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikan suuntaviivat pidetään voimassa vuodelle 2023, ja jäsenvaltioiden on otettava ne huomioon työllisyyspolitiikassaan ja uudistusohjelmissaan.

*2 artikla*

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Luxemburgissa 9 päivänä lokakuuta 2023.

*Neuvoston puolesta*
*Puheenjohtaja*
Y. DÍAZ PÉREZ